

Schaduw zoeken in een stadspark

DE GROENE RUSTPUNTEN in metropool Madrid

Bijna vier miljoen mensen wonen in de Spaanse hoofdstad Madrid, een stad die wordt omringd door een enorm uitgestrekt en vooral leeg gebied. Buiten de stadsgrenzen ontbreekt het dus niet aan rust maar erbinnen moeten de bewoners hun heil zoeken in de verschillende stadsparken. Parken zowel met grote, door imposante paardekastanjes gemarkeerde lanen als met intieme omhaagde ruimtes in de schaduw van zwaar bebladerde platanen.

Tekst en fotografie: Emiel van den Berg

Voor de broodnodige rust gaan de bewoners van deze energieke stad naar het stadspark.

Madrid vormt het middelpunt van het Iberisch schiereiland. Op 650 meter boven zeeniveau is het de hoogst gelegen hoofdstad van Europa. Madrid is ook het hart van een immense hoogvlakte, een indrukwekkende berg zand die het centrale plateau ofwel de meseta wordt genoemd. De stad wordt omgeven door uitgestrekte vlaktes van okerkleurig zand met hier en daar wat graanvelden die worden afgewisseld met dorre weidegebieden waarop zwarte stieren grazen. Dit zijn de bekende stieren die na een buitengewoon ontspannen leven op de rustgevende Spaanse sierra's in de arena voor hun leven moeten vechten tijdens een traditionele en bij voorbaat verloren strijd.

De omgeving van Madrid kent ook bergen met kloven en bossen waarin veel dieren huizen. Vooral rond de talrijke beken en meren concentreert zich vaak een verrassend gevarieerde fauna.

Het meest bijzondere aan de ligging van Madrid is wel dat er geen geleidelijke overgang is tussen stad en landschap. Reizend over land in de richting van de hoofdstad vraag je jezelf voortdurend af wanneer de eerste stedelijke bebouwing nu eindelijk eens in zicht komt. Aan de stille wegen lijkt geen einde te komen totdat je, voor je er erg in hebt, de eerste straten binnenrijdt en je een aantal minuten later zomaar kunt uitstappen op de grote Plaza Mayor, hét centrale punt van deze metropool. Wil je na een aantal dagen de stadsdrukke ontlopen, dan kun je omgekeerd

PLEINEN EN PARKEN

De pleinen van Madrid spelen een belangrijke rol in het dagelijkse leven van de Madrilenen. In de wijken rond het centrum bevinden zich vele intieme buurtpleinen met kleine winkels waar de jeugd voetbalt en de ouderen de dingen van de dag met elkaar bespreken. Het grote, centrale Plaza Mayor daarentegen bruist van leven en is hét kloppende hart van de stad; uitnodigende terrasjes met uitzicht op onafgebroken bedrijvigheid zorgen ervoor dat je je als toerist geen moment hoeft te vervelen.

Voor de broodnodige rust gaan de bewoners van deze energieke stad naar het stadspark. Ook voor de toerist kan zo'n park een weldadig rustpunt zijn tussen indrukwekkende musea en drukke winkelstraten. En aan parken geen gebrek in de Spaanse hoofdstad; wie door de stad wandelt, ontdekt het groen als een overal terugkerende vanzelfsprekendheid. Er zijn grootse en imponerende parken en er zijn intieme, kleurrijke en beschaduwde plantsoenen. Hierbij is het opvallend dat het voor ons zo voor de hand liggende gazon voor de Madrilenen een kostbare vloerbedekking is: het gevecht tegen felle zon en tegen uitdroging staat centraal. Een Spanjaard rent niet over een gazon maar loopt er bij voorkeur bedachtzaam overheen alsof het een kostbaar tapijt betreft. In contrast met het platte vlak spelen de vele bomen een hoofdrol in de parken van Madrid. Schaduw is geen overbodige luxe wanneer je bedenkt dat de zon hier elk jaar ruim zes maanden lang voor subtropische temperaturen kan zorgen.

Van een grote diversiteit aan bomen is geen sprake, van imposante exemplaren en kunstzinnig snoeiwerk des te meer. Platanen zijn, zoals in zoveel Mediterrane landen, ruim vertegenwoordigd. In parasol-, zuil- of leivorm vind je ze in allerlei parken en straten.

Behalve aan de brede avenues waar gemotoriseerd verkeer doorheen raast, staan er ook paardekastanjes langs de lanen waar moeders met kinderwagens of verliefde stelletjes je tegenliggers zijn. In de voorjaarsperiode trekken de roze bloeiende Judasboom, *Cercis siliquastrum*, en de blauwbloeiende *Paulownia*

Van een grote diversiteit aan bomen is geen sprake, van imposante exemplaren en kunstzinnig snoeiwerk des te meer.

evenredig ook weer heel snel naar een van de vele dichtbijgelegen provinciale stadjes reizen. Ze kennen allemaal hun eigen historie en eigen traditionele culinaire hoogstandjes en ze getuigen zonder uitzondering van de kenmerkende Spaanse gastvrijheid.

Strak geknipte ligusterhagen vormen een statig geheel dat versterkt wordt door kaarsrecht groeiende cipressen.

tomentosa de aandacht. Dit zijn echte voorjaarsbodes omdat ze bloeien vóórdat hun blad uitloopt. In de zomer zijn de vele - met eenjarige gevulde - bloemperken de blikvangers. Water geven is ook hier aan de orde van de dag; voor de rest gaat het ogenschijnlijk vanzelf.

CAFÉ CON LECHE EN CHURROS

Het Parque del Retiro bevindt zich in de dure wijk Jerónimo. Te voet vanaf Plaza Mayor ben je er binnen een kwartier. Was dit park tot in de zeventiende eeuw nog privé-bezit van de koninklijke familie, inmiddels is het voor publiek opengesteld en kan geen inwoner van Madrid zich nog voorstellen dat dit ooit weer teruggedraaid wordt. Parque del Retiro

tioneel Spaans ontbijt met café con leche en churros, een gebakken deegstengel die rijkelijk met poedersuiker is bestrooid.

Tegen de avond gaan de deuren open van talrijke eetgelegenheden. Hier kun je onder het genot van een caña, een klein glas bier, de bekende traditionele tapas nuttigen.

Bij het ruitersstandbeeld van Alfonso XII ligt een klein meer waarin geroeid kan worden en in het Palacio Velásquez is altijd wel een expositie te bewonderen.

Het Parque del Retiro beslaat ruim negen (!) vierkante kilometer en verdwalen is er daarom niet ondenkbaar. Een troost is, dat het park aan alle kanten wordt omsloten door woonwijken van waaruit je elke kleurrijke stadswandeling weer kunt voortzetten.

WOLKEN VAN JENEVERBES

Tegenover een van de gebouwen van het Museo del Prado bevindt zich een bijzonder onderdeel van het Parque del Retiro.

Via statige trappen daal je af naar dit 'park binnen een park' en daar wordt je aandacht direct opgeëist door groteske, in wolken

Deze oude meerstammige exemplaren van de Juniperus phoenicea ogen als metershoge bonsais en worden jaarlijks met precisie geknipt tot de vorm die ze inmiddels al vele jaren hebben.

geknipte jeneverbessen. Deze oude meerstammige exemplaren van de Juniperus phoenicea ogen als metershoge bonsais en worden jaarlijks met precisie geknipt tot de vorm die ze inmiddels al vele jaren hebben. Het biedt een sciencefictionachtige aanblik voor de bezoekers die vanaf een van de vele banken het tafereel bekijken.

Een totaal andere uitstraling heeft de intieme Real Jardín Botánico die in 1781 ontworpen werd door Juan de Villanueva en de botanicus Gómez Ortega. Deze tuin bevindt zich aan de zuidkant van het eveneens door De Villanueva ontworpen Prado. De botanische tuin valt zowel onder het hoofdstuk parken als onder het hoofdstuk musea. Het is eigenlijk een museum vol bijzondere flora uit de subtropische en tropische plantenwereld. Collecties van palmen, Eucalyptus en bamboes worden afgewisseld met indrukwekkende verzamelingen medicinale planten.

Zelfs de groentetuin is het aanzien meer dan waard. Dat groente niet alleen lekker is om te eten maar ook mooi kan zijn om naar te kijken, wordt hier bewezen.

Ondanks de grote diversiteit aan planten zorgt de doorzichtige vormgeving van dit park voor een rustgevend totaalbeeld. Op talrijke plaatsen kun je vanaf mooi gesitueerde plaatsen genieten van de verschillende hoofdlijnen die door het park lopen. Slechts hier en daar kan de hete Spaanse zon zich een rechtstreekse weg banen door het bladerdek. Een bladerdek

In contrast met het platte vlak spelen de vele bomen een hoofdrol in de parken van Madrid.

is dé uitgaansplek voor de inwoners van Madrid. Elke avond na het werk en op vrije dagen ontmoet men elkaar hier.

Het park is ruim van opzet met uitzonderlijk brede lanen, uitgestrekte grasvelden en grote waterpartijen. Toch ontbreekt het hier niet aan intimiteit; her en der kun je op kleine terrasjes in alle rust genieten van een tradi-

dat zich als een natuurlijke bescherming over de botanische verzameling uitspreidt.

KAARSRECHTE CIPRESSEN

Tot slot is er voor ieder die van symmetrie houdt nog de prachtige tuin te bewonderen die tegen de noordgevel van Palacio Real ligt. Strak geknipte ligusterhagen vormen een statig

geheel dat versterkt wordt door kaarsrecht groeiende cipressen. Hier is het de vormgeving die de aandacht trekt.

Met het koninklijk paleis als decor ontstaat een indrukwekkend totaalbeeld. De strategisch geplaatste bankjes zorgen voor bijzondere doorkijkjes, waardoor ook deze tuin met recht een groen rustpunt in de metropool Madrid genoemd kan worden.

